

*До разової спеціалізованої вченої ради,
утвореної на підставі рішення Вченої ради
Національної академії внутрішніх справ
від 26 травня 2026 року,
03035, м. Київ, пл. Солом'янська, 1*

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата юридичних наук, доцента, заступника директора навчально-наукового інституту права з навчально-організаційної роботи Державного податкового університету Омельчук Любові Василівни на дисертацію Васюти Юлії Володимирівни «Розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами», подану на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Актуальність дослідження. Дисертацію Васюти Юлії Володимирівни присвячено комплексному дослідженню теоретичних, методологічних та практичних засад розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами. Проблематика боротьби з міжнародною злочинністю обумовлює підвищену увагу до розслідування її проявів спільними слідчими групами. Актуальним питанням є процес створення спільних слідчих груп для розслідування кримінальних правопорушень, що залежить від забезпечення належних правових та організаційно-тактичних умов для ефективної взаємодії правоохоронних органів, уповноважених компетентних органів інших держав та міжнародних організацій під час боротьби з транснаціональною злочинністю. Перспективним напрямом для України може стати вивчення окремих положень законодавства та практичних ситуаційних підходів іноземних держав зі встановлення чітких алгоритмів дій та інструкцій щодо окремих заходів з протидії транснаціональній злочинності.

Актуальність дослідження зумовлена також обмеженим обсягом попередніх наукових напрацювань у цій сфері, що підсилює цінність і своєчасність дисертації. Теоретичні проблеми вивчення й практичної реалізації криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних

правопорушень спільними слідчими групами полягають у необхідності активізації комплексних розроблень зазначеної проблематики, зокрема, зважаючи, на деякі чинники, з-поміж яких плюралізм підходів до питань про поняття та складники криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень; необхідність у науково обґрунтованих потребах сучасної слідчої практики алгоритмів слідчих (розшукових) дій і криміналістичної методики розслідування воєнних злочинів.

Співробітництво спільних слідчих груп з міжнародними поліцейськими організаціями та міжнародними інституціями є одним із найбільш перспективних напрямів зовнішньополітичної діяльності держав. Завдяки вищевизначеній взаємодії під час розслідування кримінальних правопорушень забезпечується охорона прав і свобод людини та громадянина у кримінальному судочинстві, збір доказової інформації поза межами державного кордону, а також повне та неупереджене розслідування кримінальних правопорушень. Перспективним напрямом вивчення аспекту взаємодії спільних слідчих груп з міжнародними поліцейськими організаціями та іншими міжнародними інституціями є комплексне дослідження діяльності спільних слідчих груп, поєднуючи національний та міжнародний досвід. Дослідження іноземного досвіду створення спільних слідчих груп для розслідування кримінальних правопорушень має важливу значущість як в теоретичному контексті, так і практичному застосуванні, насамперед дозволяє виявити недоліки у національній правовій системі та адаптувати позитивний іноземний досвід до умов сьогодення.

Актуальність дослідження посилюється необхідністю гармонізації національного законодавства та практики розслідування кримінальних правопорушень відповідно до міжнародних стандартів, передусім у зв'язку з інтеграцією України до системи міжнародного кримінального правосуддя та імплементацією положень міжнародного гуманітарного права в національне законодавство.

З огляду на вищезазначене, обрана Васютою Юлією Володимирівною тема дисертації є актуальною та нагальною в умовах сьогодення. У дисертації сформовано наукові засади та практичні рекомендації з розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами. Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є першим монографічним дослідженням, у якому сформовано наукові положення та практичні рекомендації щодо розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, запропоновано низку положень, висновків і рекомендацій, які мають наукову новизну.

Дисертацію виконано відповідно до наукових програм, планів, тем, а саме: положень Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки (Указ Президента України від 11 травня 2023 року № 273/2023); Плану реалізації зовнішньополітичної діяльності України (розпорядження КМУ від 18 квітня 2023 року № 327-р); Плану пріоритетних дій Уряду на 2024 рік (розпорядження КМУ від 16 лютого 2024 року № 137-р.); Плану заходів, спрямованих на виконання Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки (розпорядження КМУ від 23 серпня 2024 року № 792-р); Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні (постанова КМУ від 30 квітня 2024 року № 476). Дисертацію виконано відповідно до Тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок Міністерства освіти і науки України на 2022–2026 роки (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 лютого 2022 року № 109), Тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2025–2029 роки (наказ Міністерства внутрішніх справ України від 21 травня 2024 року № 326); Основних напрямів наукових досліджень Національної академії внутрішніх справ на 2025–2029 роки (рішення Вченої ради від 24 грудня 2024

року, протокол № 25/1). Тема дисертації затверджена Вченою радою Національної академії внутрішніх справ від 25 жовтня 2022 року (протокол № 14), зареєстрована Координаційним бюро відділень Національної академії правових наук України (№ 1122, 2023 рік). Зазначені у дисертації аспекти підтверджують зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

У роботі комплексно проаналізовано правові та практичні проблеми розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, сформульовано пропозиції, реалізація яких сприятиме підвищенню ефективності кримінального судочинства України та зміцненню її авторитету на міжнародній арені.

Наукова обґрунтованість положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані Васютою Юлією Володимирівною, є обґрунтованими та переконливими. У дисертації в повній мірі висвітлено питання розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами. Високий рівень наукової обґрунтованості та достовірності отриманих результатів забезпечено завдяки застосуванню авторкою цілісної системи загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, спрямованих на досягнення об'єктивних і перевірених наукових висновків. Для досягнення поставленої мети у контексті методології дисертацію підготовлено на основі діалектичного підходу з використанням широкого спектру як загальнонаукових, так і спеціальних методів наукового пізнання, які дали змогу врахувати специфіку об'єкта, предмета, мети й завдань дослідження.

Під час дослідження застосовано методи, які оптимально окреслили специфіку об'єкта і предмета дослідження, а саме: методи формальної логіки (аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія, абстрагування, прогнозування) – з метою з'ясування ключового змісту питань наукового дослідження (в усіх розділах дисертації). Використано спеціально-правові методи, а саме: аналітичний – під час вивчення наукових положень, формування криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, які

розслідують спільні слідчі групи (розділ 1), організаційно-тактичних засад розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами (розділ 2); термінологічний – надав можливість зосередити увагу на понятійному апараті дослідження (розділ 1); порівняльно-правовий (компаративістський) – для опрацювання норм права, наукових понять («спільна слідча група», «взаємодія», «криміналістична характеристика», «типові слідчі ситуації», «алгоритм», «криміналістичне забезпечення») (в усіх розділах дисертації), зіставлення правових норм і принципів створення спільних слідчих груп у різних державах для виявлення закономірностей їх функціонування з метою вдосконалення національного законодавства й практичної діяльності (підрозділ 3.3); кейс-стаді – під час опрацювання прикладів з розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами за участю Європолу та Євроюсту, Інтерполу (розділи 2, 3); системно-структурний – для формування системи взаємодії в межах діяльності спільних слідчих груп як внутрішньої, так і зовнішньої форм реалізації (підрозділи 2.2, 2.3), а також системи криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами (підрозділ 3.2); статистичний – для отримання узагальнених даних за результатами вивчення емпіричних джерел (у всіх розділах дисертації); конкретно-соціологічний – сприяв проведенню анкетування слідчих НПУ, прокурорів, детективів НАБУ, дав змогу узагальнити результати інших емпіричних досліджень (у всіх розділах дисертації).

Ступінь обґрунтованості положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, визначено поставленими завданнями дослідження, які було успішно реалізовано авторкою.

Заслугує на увагу проведений Васютою Юлією Володимирівною аналіз наукових розробок, зокрема, монографій, дисертацій, наукових статей відповідно до предмета дослідження, які здійснювалися в Україні та в

іноземних державах, що підкреслює тенденцію створення спільних слідчих груп для розслідування кримінальних правопорушень.

Високим є теоретичний рівень змісту дисертації. Авторка дослідження вдало застосувала різноманітні методи наукового пізнання, ґрунтовно проаналізувала нормативно-правові акти, практичну діяльність, аргументовано висвітлила власну точку зору щодо актуальних питань створення та діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень, на підставі чого сформувала теоретичні висновки та практичні рекомендації, що є вагомим внеском у науки кримінального процесу та криміналістики.

Емпіричну базу дослідження становлять статистичні й аналітичні матеріали Офісу Генерального прокурора, Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції України, інших правоохоронних органів України, Державної судової адміністрації України, міжнародних організацій (Інтерполу). Використано результати аналізу 33 матеріалів кримінальних проваджень (кваліфікація за ст. 115 КК України «Умисне вбивство», ст. 127 КК України «Катування», ст. 149 КК України «Торгівля людьми», ст. 190 КК України «Шахрайство», ст. 209 КК України «Легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом», ст. 255 КК України «Створення, керівництво злочинною спільнотою або злочинною організацією, а також участь у ній», ст. 258 КК України «Терористичний акт», ст. 258-6 КК України «Перетинання державного кордону України з терористичною метою», ст. 305 КК України «Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів», ст. 361 КК України «Несанкціоноване втручання в роботу інформаційних (автоматизованих), електронних комунікаційних, інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних мереж», ст. 438 КК України «Воєнні злочини»), 68 судових вироків за результатами розгляду кримінальних проваджень судами загальної юрисдикції, де були застосовані заходи міжнародного співробітництва, а також узагальнені дані анкетування

223 практичних працівників (146 слідчих НПУ, 24 детективів НАБУ, 53 прокурорів). Емпіричні дослідження проведено в усіх регіонах України.

Вищезазначене засвідчує, що сформульовані у дисертації наукові положення, висновки, пропозиції та рекомендації є обґрунтованими, повними та достовірними.

Наукова новизна отриманих результатів. Дисертація є першим на монографічному рівні комплексним дослідженням, у якому теоретично узагальнено та сформовано наукове завдання з розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, а також обґрунтовано висновки, пропозиції та рекомендації відповідно до наукової новизни, теоретичної та практичної значущості.

Наукову новизну дисертації висвітлено крізь призму основних положень та висновків, які сформульовано авторкою в результаті самостійно проведеного наукового аналізу. Відповідно до вимог наукової новизни Васютою Юлією Володимирівною запропоновано низку положень, висновків і рекомендацій:

вперше: надано рекомендації щодо організації розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, основний зміст яких полягає в особливостях складання угоди про створення та діяльність спільної слідчої групи, а також інших кримінальних процесуальних документів; формуванні складу спільної слідчої групи з чітким розмежуванням обов'язків і завдань членів, відряджених членів й інших суб'єктів взаємодії; тлумаченні положень законодавства держав-сторін, які беруть участь у проведенні процесуальних дій у кримінальному провадженні; використанні сучасних інформаційних технологій зі збереження, обміну та захисту доказової інформації під час кримінального провадження; розробленні методики співпраці з правоохоронними підрозділами іноземних держав і міжнародними організаціями; розумінні членами особливостей правових систем держав – сторін угоди про створення спільної слідчої групи; встановленні вимог щодо прийнятності доказової інформації на ранньому

етапі розслідування (наприклад, можливість ознайомлення з юридичними вимогами держав – членів ЄС щодо різноманітних слідчих заходів); організації додаткових тренінгів для лідерів спільної слідчої групи (наприклад, відповідно до Європейської мережі навчання суддів (EJTN) та спеціальних курсів агентства з навчання правоохоронних органів (CEPOL)); розроблено пропозиції щодо залучення найефективнішого іноземного досвіду діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень шляхом запровадження в національну практику методики структурних розслідувань («матричне розслідування») як різновиду стратегічного підходу до організації розслідування кримінальних правопорушень, що здійснюють для з'ясування структури конфлікту, у ситуації якого вчинено транснаціональні кримінальні правопорушення, а також структури організацій, груп, члени яких можуть нести кримінальну відповідальність за їх вчинення. Зазначена методика забезпечує функціональну готовність правоохоронних органів ефективно реагувати в разі виявлення нових кримінальних правопорушень або під час ідентифікації осіб, які будуть притягнені до кримінальної відповідальності; виокремлено типові слідчі ситуації початкового та наступного етапів розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, запропоновано алгоритми їх вирішення відповідно до наявної доказової бази щодо вчинення кримінального правопорушення на території іншої держави, або якщо порушено інтереси цієї держави, зокрема в слідчих ситуаціях, коли кримінального правопорушника затримано на території іноземної держави; сформульовано основні положення проєкту Інструкції з організації діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень, що враховують: підстави створення спільної слідчої групи, її склад, завдання, підслідність; організацію роботи спільної слідчої групи відповідно до норм міжнародного та національного законодавства; організацію вирішення питань службової діяльності; формування та

реалізацію плану розслідування кримінальних правопорушень; забезпечення аналітичної та методичної діяльності;

удосконалено: завдання спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень, а саме в контексті: попередження, розкриття визначених видів кримінальних правопорушень; забезпечення збереження доказової бази за кордоном; проведення процесуальних дій та оперативно-розшукових заходів на територіях іноземних держав для встановлення, затримання й передачі правопорушників; встановлення розширеного переліку обставин, що підлягають доказуванню в кримінальному провадженні; дослідження всіх обставин кримінального правопорушення, перевірки слідчих версій, а також мінімізації наслідків вчинення транснаціональних кримінально протиправних діянь; систему правових засад розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, яка охоплює міжнародне та національне законодавство (міжнародні договори, інші міжнародні нормативно-правові акти, угоди про міжнародне співробітництво в кримінальному провадженні, національне законодавство держав-сторін спільної слідчої групи); засади типової криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, які розслідують спільні слідчі групи, визначено її основні елементи, а саме: спосіб вчинення кримінального правопорушення; предмет посягання; обстановку вчинення (місце, час, умови й інші типові обставини); слідову картину; особу потерпілого; особу правопорушника. Ураховано кореляційні зв'язки між елементами криміналістичної характеристики, які мають транснаціональний характер; організаційно-тактичні засади взаємодії в межах спільної слідчої групи під час розслідування кримінальних правопорушень, що полягають в узгодженій діяльності членів і відряджених членів, мають практичне втілення в спільному плануванні, обміні інформацією, реалізації криміналістичного забезпечення, що спрямовано на виконання завдань кримінального провадження;

дістало подальшого розвитку: характеристика стану наукової розробленості проблематики розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами з акцентом на проблемних питаннях організації та діяльності зазначеної форми міжнародного співробітництва в кримінальному провадженні; визначення спільної слідчої групи як форми організації досудового розслідування у вигляді групи, до складу якої входять представники компетентних органів України й іноземних держав, рішення про створення якої приймає Офіс Генерального прокурора за запитом слідчого органу досудового розслідування України, прокурора України та компетентних органів іноземних держав, що на підставі угоди взаємодії з компетентними органами іноземних держав для досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених на територіях декількох держав, або за умови порушення інтересів іноземних держав; засади створення та діяльності спільних слідчих груп у кримінальному провадженні під час розслідування кримінальних правопорушень: урахування виду кримінального правопорушення; визначення правової основи та підстав взаємодії; складання узгодженого плану дій членів/відряджених членів й інших суб'єктів взаємодії; підписання та виконання угоди; складення плану розслідування кримінального правопорушення; пропозиції щодо криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами за трьома напрямками: техніко-криміналістичним, тактико-криміналістичним і методико-криміналістичним; рекомендації щодо організаційно-тактичних засад взаємодії спільних слідчих груп з іншими суб'єктами під час розслідування кримінальних правопорушень, зокрема з Інтерполом, Управлінням ООН з наркотиків і злочинності, Європейським агентством з управління оперативним співробітництвом на зовнішніх кордонах країн – членів ЄС, Місією ЄС з політики безпеки та оборони, Європейським центром моніторингу наркотиків та наркоманії, Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству, міжнародною інституцією AFRIPOL у

взаємодії з Інтерполом під час розслідування тероризму та кіберзлочинності, а також за сприяння Євроюсту та у взаємодії з Офісом Прокурора МКС.

Вищеокреслені положення ґрунтовно викладено у тексті дисертації, наведено переконливі аргументи щодо кожного з них, що засвідчує високий рівень їхньої наукової новизни.

Теоретична та практична значущість отриманих результатів дисертації полягає в тому, що сформульовані й аргументовані в дисертації положення, висновки та пропозиції впроваджено та може бути використано в *науково-дослідній діяльності* – для подальших досліджень питань створення й діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 03 листопада 2025 року № 500-нд; додаток Е); *освітньому процесі* – під час викладання навчальних дисциплін з криміналістики, підготовки навчально-методичних і дидактичних матеріалів (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 03 листопада 2025 року № 499-оп; додаток Е) та *правозастосовній діяльності* – для вдосконалення досудового розслідування та судового розгляду кримінальних проваджень, які розслідують спільні слідчі групи (акт впровадження Головного слідчого управління Національної поліції України від 27 листопада 2025 року № 114197-2025; додаток Е).

Повнота викладу отриманих і сформульованих результатів у наукових працях, зарахованих за темою дисертації. Основні положення та висновки, які сформульовано в дисертації, відображено в 41 науковій праці, з-поміж яких 8 наукових статей, з них 6, які опубліковано у виданнях, включених Міністерством освіти і науки України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, 2 – в іноземних наукових виданнях, а також 33 тези, опубліковані за результатами участі в міжнародних, всеукраїнських і міжвідомчих науково-теоретичних та науково-практичних конференціях і засіданнях круглих столів. Наукові публікації підготовлено

відповідно до предмета дослідження, сприяють розв'язанню поставлених у дисертації завдань і мають високий ступінь прикладної значущості.

Таким чином, ознайомившись із дисертацією та науковими публікаціями Васюти Юлії Володимирівни, можна дійти висновку, що наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані авторкою, є обґрунтованими, об'єктивними, достовірними та мають наукову новизну.

Дотримання академічної доброчесності. За результатами аналізу дисертації встановлено, що при використанні ідей, думок і матеріалів інших авторів, здійснено посилання на їхні публікації. У повному обсязі Васютою Юлією Володимирівною зазначено зміст власних досліджень. Викладене дозволяє констатувати, що авторкою дисертації не допущено порушень вимог академічної доброчесності.

Реального або потенційного конфлікту інтересів у офіційного опонента щодо авторки, її наукової керівниці та інших членів разової ради немає. Авторка відповідально дотрималася законодавчих норм про авторське право і суміжні права. Дисертація Васюти Юлії Володимирівни є оригінальною, самостійно виконаною науковою працею.

Оцінка змісту дисертації. Дисертація складається з анотації (державною та англійською мовами), вступу, трьох розділів, що об'єднують десять підрозділів, висновків, списку використаних джерел (398 найменувань на 49 сторінках) і 7 додатків на 45 сторінках. Загальний обсяг дисертації становить 350 сторінок, з них основний текст – 232 сторінки. Дисертацію виконано державною мовою. Послідовно та змістовно розкрито мету і завдання дослідження з відображенням їх у висновках до розділів і загальних висновках, що сприяє легкості та цілісності сприйняття наукової праці.

Додатки охоплюють результати анкетування 146 слідчих органів досудового розслідування Національної поліції України, 53 прокурорів та 24 детективів Національного антикорупційного бюро України щодо розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, аналітичні довідки за результатами опитування, узагальнені дані вивчених 33

кримінальних проваджень щодо розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, порівняльну таблицю до проекту Інструкції з організації діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень, акти впровадження результатів дисертації, список опублікованих праць за темою дисертації та відомості про апробацію її результатів.

Слід зазначити, що авторкою опрацьовано великий обсяг джерельної бази, що налічує 398 доктринальних та нормативно-правових джерел, з-поміж яких – міжнародні видання, що свідчить про вдало підібраний теоретико-методологічний інструментарій. У роботі використано матеріали судової практики, проаналізовано судові справи за фактами розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами. Позитивним є те, що авторкою проведено опитування 146 слідчих органів досудового розслідування Національної поліції України, 53 прокурорів та 24 детективів Національного антикорупційного бюро України та узагальнено його результати (додатки А, Б), а також узагальнено дані вивчення 33 кримінальних проваджень щодо розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами (додатки В, Г), що засвідчують емпіричне підґрунтя дисертації.

Таким чином, структура дисертації заслуговує схвалення, оскільки в ній чітко аргументовано теоретичні та практичні засади розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами.

У *анотації* представлено ключові тези дисертації, що здатні охарактеризувати зміст дослідження. Анотацію викладено державною та англійською мовами.

У *вступі* обґрунтовано актуальність теми дисертації, висвітлено зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Окрім цього, поставлено мету та визначено завдання, об'єкт і предмет дослідження, схарактеризовано методологічний інструментарій. У свою чергу, окреслено наукову новизну, практичну значущість одержаних результатів, надано відомості про

апробацію результатів дослідження та тематичні публікації, а також висвітлено особистий внесок авторки.

У розділі 1 *«Теоретико-правові засади розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами»* висвітлено фундаментальні основи дослідження, з огляду на методологічний підхід до поставлених завдань. Визначено стан наукової розробленості проблем розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами. За результатами здійсненого аналізу стану наукових досліджень встановлено, що проблемні аспекти розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами розглянуто в наукових дослідженнях з кримінального процесуального права та криміналістики (підрозділ 1.1). Висвітлено поняття, засади створення та завдання в кримінальному провадженні спільних слідчих груп. Сформульовано авторське визначення спільної слідчої групи як форми організації досудового розслідування кримінальних правопорушень та удосконалено завдання спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень (підрозділ 1.2). Розглянуто правові засади розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами на міжнародному та національному рівнях. Авторкою дисертації обґрунтовано, що основоположні норми та принципи міжнародно-правових актів щодо правового регулювання діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень мають системний характер і формуються на загальновизнаних міжнародних та європейських правових стандартах. Авторка дисертації доводить, що чинна нормативно-правова основа не забезпечує належного рівня врегулювання діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень, що зумовлює наявність прогалин та колізій у правозастосовній практиці (підрозділ 1.3). Окреслено зміст криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, що розслідують спільні слідчі групи. Визначено основні елементи типової криміналістичної характеристики кримінальних правопорушень, яку розслідують спільні слідчі групи. У цьому

контексті акцентовано на значущості кореляційних зв'язків між елементами криміналістичної характеристики, які мають транснаціональний характер. Доведено, що особа кримінального правопорушника є ключовим елементом під час формування криміналістичної характеристики кримінального правопорушення, яке розслідує спільна слідча група. За результатами вивчення авторкою дисертації 33 кримінальних проваджень особу кримінального правопорушника класифіковано за наступними підставами: 1) за вчиненим видом кримінального правопорушення; 2) за часом перебування в державі; 3) відповідно до громадянства; 4) за метою перебування особи на території іншої держави; 5) за перебуванням у міжнародному розшуку за вчинення кримінального правопорушення; 6) за вчинення кримінального правопорушення в складі; 7) особа як співучасник; 8) за статтю; 9) за віковою категорією; 10) за наявністю судимості (Додатки В, Г) (підрозділ 1.4).

У розділі 2 *«Організаційно-тактичні засади розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами»* охарактеризовано організаційно-тактичні особливості розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами. Розглянуто типові слідчі ситуації розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, сформовано алгоритми їх вирішення. Авторкою дисертації встановлено, що обрання напрямку й алгоритму розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами залежить від слідчої ситуації, що складається на момент виявлення транснаціональних ознак кримінального правопорушення. Запропоновано виокремити типові слідчі ситуації початкового та наступного етапів розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами й алгоритми їх вирішення відповідно до наявної доказової бази щодо вчинення кримінального правопорушення на території іншої держави, або якщо порушуються інтереси цієї держави, зокрема в слідчих ситуаціях, коли кримінального правопорушника затримано на території іноземної держави (підрозділ 2.1). Визначено організаційно-тактичні засади взаємодії в межах спільної слідчої

групи під час розслідування кримінальних правопорушень, що полягають в узгодженій діяльності членів і відряджених членів. Передусім розглянуто взаємодію між слідчими, прокурорами, спеціалістами, представниками інших правоохоронних органів. Авторкою дисертації до ключових елементів взаємодії віднесено суб'єктний склад співпраці, комплексність, інституційну визначеність, функції та завдання кожного учасника цієї взаємодії, спільну мету, узгодженість, координацію та послідовність дій усіх учасників взаємодії, оперативність і злагодженість реагування на зміни ситуації, сучасні технології для обміну інформацією, дотримання міжнародних стандартів розслідування кримінальних правопорушень, адаптацію взаємодії до рівня злочинності, нових видів кримінальних правопорушень й інших викликів правоохоронної діяльності (підрозділ 2.2). Встановлено організаційно-тактичні засади взаємодії спільної слідчої групи з іншими суб'єктами під час розслідування кримінальних правопорушень. Визначено особливості взаємодії спільної слідчої групи з Європолем, Євроюстом, Інтерполом, Міжнародним кримінальним судом (Офісом Прокурора Міжнародного кримінального суду). Надано рекомендації щодо організаційно-тактичних засад взаємодії спільних слідчих груп з іншими суб'єктами під час розслідування кримінальних правопорушень (підрозділ 2.3).

У розділі 3 «Напрями вдосконалення діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень» присвячено аспектам удосконалення діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень. Сформовано основні положення проєкту Інструкції з організації діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень. Аргументовано необхідність чітко визначити склад спільної слідчої групи (зокрема, залучення спеціалістів-перекладачів), а також зосереджено увагу на аспекті розмежування обов'язків і завдань кожної задіяної особи. Авторкою дисертації досліджено рекомендації із застосування міжнародної практики

процесуального інтерв'ю, що поширене в іноземних країнах (Велика Британія, Королівство Нідерландів, Нова Зеландія, Сполучені Штати Америки тощо). Запропоновано виокремити взаємодію на міжнародному рівні як основний елемент організації розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами (підрозділ 3.1). Запропоновано вдосконалити техніко-криміналістичне, тактико-криміналістичне і методико-криміналістичне забезпечення розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами. Акцентовано увагу на міжнародному рівні криміналістичного забезпечення розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, що здійснюють шляхом міжнародного співробітництва між правоохоронними органами держав, судово-експертними установами та міжнародними організаціями (підрозділ 3.2). Вивчено міжнародний досвід (Федеративна Республіка Німеччина, Сполучені Штати Америки, Французька Республіка, Федеративна Республіка Бразилія, Австралія, Республіка Сінгапур, Нідерланди та ін.). Сформульовано пропозиції щодо його залучення до національної практики шляхом запровадження методики структурних розслідувань («матричне розслідування») як різновиду стратегічного підходу до організації розслідування кримінальних правопорушень (підрозділ 3.3).

У висновках узагальнено результати проведеного дослідження, сформульовано основні положення та пропозиції, що стали підсумком наукового аналізу, здійсненого авторкою. Висновки є логічно послідовними, аргументованими та достовірними, повною мірою відображають зміст питань, які досліджувалися, і свідчать про їх практичну значущість та можливість застосування у правоохоронній діяльності.

Текст дисертації викладено державною мовою в науковому стилі, а також оформлено згідно з нормативними-правовими вимогами і стандартами, передбаченими для цього різновиду дослідження. Дисертацію підготовлено відповідно до спеціальності 081 «Право», наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня

2017 року № 40 та постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 року № 44.

Позитивно оцінюючи дисертацію Васюти Юлії Володимирівни, необхідно звернути увагу на деякі **положення, що могли б слугувати предметом подальших наукових досліджень або дискусії під час публічного захисту**, а саме:

1. У дисертації сформовано криміналістичну характеристику кримінальних правопорушень за ст. 115 КК України «Умисне вбивство», ст. 127 КК України «Катування», ст. 149 КК України «Торгівля людьми», ст. 190 КК України «Шахрайство», ст. 209 КК України «Легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом», ст. 255 КК України «Створення, керівництво злочинною спільнотою або злочинною організацією, а також участь у ній», ст. 258 КК України «Терористичний акт», ст. 258-6 КК України «Перетинання державного кордону України з терористичною метою», ст. 305 КК України «Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів», ст. 361 КК України «Несанкціоноване втручання в роботу інформаційних (автоматизованих), електронних комунікаційних, інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних мереж», ст. 438 КК України «Воєнні злочини». З огляду на те, що спільні слідчі групи здатні розслідувати широкий спектр транснаціональних кримінальних правопорушень та міжнародних злочинів, виникає питання: «Чому Ви зосередили увагу на вищезазначених видах кримінальних правопорушень?».

2. За змістом дисертації авторкою сформовано низку слушних пропозицій з удосконалення кримінального процесуального законодавства України щодо діяльності спільних слідчих груп під час розслідування кримінальних правопорушень. З метою оптимального формування їх змісту,

слід було виокремити та вирішити це питання шляхом постановки і вирішення окремого наукового завдання.

3. Під час анкетування Ви внесли до списку респондентів щодо розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами, окрім слідчих та прокурорів, детективів Національного антикорупційного бюро України. Постає питання: «Чому Ви обрали респондентами детективів Національного антикорупційного бюро України у контексті розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами?».

Вищезазначені положення носять дискусійний характер, відображають власну наукову позицію опонента і можуть слугувати підставою для наукової дискусії під час публічного захисту дисертації. Дискусійні положення не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації.

ВИСНОВОК

1. Дисертація Васюти Юлії Володимирівни на тему: «Розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами», подана на здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право» є завершеною, самостійною, комплексною кваліфікаційною науковою працею, оригінальним науковим дослідженням на практично значущу тему. Виконана на високому теоретико-правовому рівні. У ній отримано нові науково обґрунтовані результати, що відрізняються новизною в постановці і вирішенні проблем формування теоретичних положень і практичних рекомендацій щодо розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами. За результатами проведеного дослідження сформульовано авторські пропозиції з удосконалення кримінального процесуального законодавства України з урахуванням іноземного досвіду та практики його застосування. У дисертації висвітлено наукову новизну, що засвідчено авторськими теоретичними розробками та науково-практичними рекомендаціями, обґрунтованістю отриманих результатів, прикладною значущістю для оптимізації

правозастосовної практики. Архітектоніка роботи є послідовною та внутрішньо узгодженою, параметри обсягу встановлено відповідно до вимог, роботу підготовлено редакційно-технічно, змістовне наповнення розкриває проблематику дослідження на високому науковому рівні.

2. За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертацію Васюти Юлії Володимирівни «Розслідування кримінальних правопорушень спільними слідчими групами» підготовлено за спеціальністю 081 «Право» відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами й доповненнями), наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами й доповненнями) та постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами й доповненнями), а її авторка – Васюта Юлія Володимирівна – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Офіційний опонент:

заступник директора

навчально-наукового інституту права

з навчально-організаційної роботи

Державного податкового університету

кандидат юридичних наук, доцент

Любов ОМЕЛЬЧУК

Державний податковий університет	
Підпис: <i>Любов Омельчук</i>	засвідчую:
Учений секретар	<i>Васильченко Сергій</i>
«29» 06	2022 р.